

1. Genel

Bu prosedür, belgelendirilene ait üretim alanlarının ve süreçlerinin GLOBALGAP & İyi Tarım Uygulamalarının değerlendirilmesi ve sertifikasyonunu gerçekleştirmek amacıyla ETKO tarafından takip edilecek prosedürü ve belgelendirilen tarafından gerçekleştirilecek faaliyetleri açıklamaktadır. Bu prosedüre uygun olarak başarılı bir şekilde sertifika alan üretici/üretici örgütü/müştebbis, üretim alanları ve süreçleri için onaylanır ve ticari faaliyetlerinde ilgili ETKO logosunu kullanmasına izin verilir.

Başvuran, sertifika almak ve sürdürmek için bu prosedürde ve diğer ETKO belgelerinde ve bunun yanı sıra ilgili hukuki ve yasal belgelerde belirtilen şartlara uymak zorundadır ve üretim & süreçler ile ilgili tüm kayıtları tatmin edici bir durumda muhafaza etmek zorundadır.

ETKO sertifikasyon sürecinin kapsamı sadece doğrudan kontrol edilen ürünler ve süreçler ile sınırlıdır. Sertifikasyon süreci, ürünlerin mütebbisin/üreticinin/üretici örgütünün kendi sistemi tarafından üretilmediği ve süreçlerin müşterinin kendi sistemi tarafından yönetilip denetlenmediği sistemleri kapsamaz.

Müştebbisler/üreticiler/üretici örgütleri:

- Yürürlükteki tüm standartlara ve gereklere uyacaktır.
- İTU ürünleri üretim veya işleme sistemi planını oluşturacak, uygulayacak ve yıllık olarak güncelleyecektir; GLOBALBAP belgelendirmesi yapılacak olan üretici yıllık olarak iç değerlendirme veya iç denetimini gerçekleştirir;
- Sertifikasız üretim ve işleme alanları, yapılar ve ofisler dâhil üretim veya işleme operasyonu için tam erişime sahip yerinde- kontrollere izin verecektir;
- Ücretleri zamanında verecektir
- Aşağıdaki durumlarda ETKO'ya hemen haber verecektir:
  - Herhangi bir alanında, üretim biriminde, sahasında, tesisinde veya bir operasyonun parçası olan ürününde MRL limitlerini aşacak düzeyde kalıntı tespitinin bulunduğu ve
  - Üretim sahalarında veya sertifikasyona tabi herhangi bir bölümde yapılan ve yönetmeliklere uyumu etkileyebilecek değişiklik.

Ücret yapılarını gösterir belge ETKO web sayfasında yayınlanmakta olup, tüm başvuru sahipleri, sertifikasyon talebi üzerine ilgili kapsama ait yönetmeliğin bir kopyasını,

sertifikasyona ilişkin olduğu kabul edilen gerekli belgeleri ve diğer bilgileri içeren bir başvuru paketi alacaktır.

2. Sertifikasyon ve sözleşme için başvuru

Başvurana sunulacak teklif/tahmini maliyet, İTU Başvuru Formu (GP 21 F01) kullanılarak ve başvuran tarafından sunulan bilgilere dayalı olarak hazırlanır. Başvuran usulüne göre başvuru formu dolduracaktır ve kopyasını ETKO 'ya sunacaktır.

Başvuru Formu ile toplanan bilgiler doğrultusunda ETKO tarafından sağlanacak hizmetler ile ilgili gerekli tüm ayrıntıları içeren teklif/tahmini maliyet hazırlanacaktır.

Teklif/tahmini maliyetin başvuran tarafından kabul edilmesi durumunda, başvuranın yetkili personeli teklif/tahmini maliyetin gerekli sayfalarını imzalayacaktır ve teklif/tahmini maliyeti ETKO 'nun ofisine geri sunacaktır. Başvuran ayrıca, teklif/tahmini maliyeti imzalayan personelin yetkisinin geçerli olduğunu kanıtlayan resmi bir belge de sunacaktır. Başvuranın yetkili personeli tarafından imzalanmış bu teklif/tahmini maliyet ETKO ve başvuran arasındaki bir sözleşme olarak geçerli olacaktır ve sertifikasyon sürecine başlamak için bir talimat olarak kabul edilecektir. GLOBALG.A.P kontrol/denetim ve belgelendirme ücretinin ödenmesi, sertifikanın verilmesini garanti etmez.

ETKO belgeleri inceledikten sonra, takip edilmesi gereken faaliyetler için takvimi belirleyecektir.

İlk kontrol tarihi ETKO ve başvuran tarafından karşılıklı olarak belirlenecektir. Gözetim ziyaretleri için dönemler ve tarihler sistemin uygunluğu ve sertifikanın sürdürülmesini sağlamak için ETKO tarafından belirlenecektir. Ziyaret tarihleri, kontrolden en az iki hafta önce ETKO tarafından başvurana bildirilecektir.

3. Başvuru Paketi İncelemesi için ETKO tarafından istenen belgeler

Sözleşme yapılmasını takiben başvuran, üretim sistemleri ve süreçleri için bir "Başvuru Paketi" hazırlayacaktır ve iki hafta içinde ETKO 'ya teslim edecektir.

Bu belgeler ve sözleşmenin kopyası ETKO ofisine sunulmadığı sürece, kontrol planlamasının yapılması mümkün değildir.

Başvuru paketi incelemesi, Başvuru Formunda sunulan bilgileri ve başvuran tarafından gönderilen diğer belgeleri kapsar. Bu incelemenin amacı, başvuranın sisteminin mevcut durumunu ve onun gereklere uygunluk düzeyini

belirlemek ve saha kontrollerinin bu aşamada bir sertifikasyon ile sonuçlanıp sonuçlanmayacağını tahmin etmektir.

Bu aşamada ETKO, eksik noktalar için veya başvuran tarafından hâlihazırda sunulan verilerin açıklanması için ek bilgi talep edebilir. İncelemeyi takiben ETKO tarafından bir rapor hazırlanır ve başvurana gönderilir. Saha kontrolü öncesinde başvuranın düzeltici önlemleri alması beklenir.

4. Başvuru Paketinin İçeriği

- En son yapılan iç denetim rapor ve belgeleri
- Başvuruyu dolduran kişinin adı; başvuru sahibinin iş adı, adresi ve telefon numarası ve başvuru sahibi bir kuruluş ise, başvuru sahibinin adına hareket etmeye yetkili kişinin adı, adresi ve telefon numarası
- Daha önce başvuru yapılmış tüm sertifikasyon kuruluşlarının isimleri; başvuru yılları, başvuruların sonucu, kullanılabilir olduğunda dâhil edilmek üzere herhangi bir uygunsuzluk bildirimini bir kopyası veya başvuru sahibine verilen sertifikasyon reddi (ÖR: İptal Yaptırımı) ve başvuru sahibi tarafından uygunsuzlukları düzeltmek için gerçekleştirilen eylemlerin bir açıklaması ve böyle bir düzeltmenin delilleri
- Yönetmeliklere uygunluğunu belirlemek için (Ör: coğrafi koordinatlar) gerekli diğer bilgiler.
- Başvuru Sahibi, eğer analiz sonuçlarına göre üründe MRL limitlerinden daha yüksek kalıntı veya ruhsatsız ürün kalıntısı tespiti yapılıyor ise, tarım ürünlerini satışın dışında tutmak için politikaları ve prosedürleri belgelemiş olmalıdır.

Aşağıda sıralanan kriterlere dayalı kalite yönetim sistemini ve üretim planlamasını yaparak ETKO'ya iletmelidir. Bu kriterlere göre yıllık bazda üretici iç denetimini yaparak sonuçlarının ETKO ya iletilmesi gerekmektedir.

Bütün Çiftlikler Tabanı

- Kayıtların tutulması ve iç kontrol,
- Arazi yönetimi,
- İşçi sağlığı, güvenlik ve refahı
- Atık ve kirlilik yönetimi geri dönüşüm ve yeniden kullanım
- Çevre koruma
- Şikâyetler ve İzlenebilirlik

Ürün Tabanı:

- İzlenebilirlik
- Üretim Materyalleri
- Saha tarihçesi ve arazi yönetimi
- Toprak yönetimi
- Gübre kullanımı
- Sulama, sulu gübreleme

- Entegre mücadele
- Bitki koruma maddeleri

Bitkisel Üretim Tabanları

- Üretim materyalleri,
- Toprak ve substrat yönetimi
- Sulama, Sulu gübreleme
- Hasat
- Ürünün işlenmesi

Grup Sertifikasyonu

- Grup tanımı
- Yönetim ve yapı
- Yönetim ve organizasyon
- Personel yeterliliği ve Eğitimi
- Kalite El Kitabı
- Belge Kontrolü
- Kayıtlar
- Şikâyetlerin değerlendirilmesi
- İç kontroller
- Ürün izlenebilirliği ve ayırım
- Yaptırımlar ve uygunsuzluklar
- Sertifikalı ürünün geri çağırılması
- Taşeronlar
- İç kontrolör ve denetmen

5. Saha Kontrolü

Saha kontrolü öncesinde başvurana kontrolörün hazırladığı ve kontrol bölüm sorumlusunun onayladığı kontrol planı gönderilecektir.

Başvuranın görevlendirilmiş kontrolörlerden herhangi birine itiraz etmesi durumunda, ETKO yönetimini geçerli ve objektif bir kanıt ile birlikte resmi olarak bilgilendirecektir. ETKO yönetiminin itirazı uygun bulması durumunda görevlendirilmiş olan kontrolör değiştirilecektir.

Saha kontrolü sırasında başvuran şunları yapacaktır:

- Kontrolörlere üretim süreçlerinin ilgili şartlara uygun olduğunu kanıtlayan yeterli bilgiler verecektir.
- Kontrolörlerin, üretim sistemlerinin ve süreçlerinin muhafaza edildiğini doğrulamalarına imkân vermek için tesislere, kayıtlara, personele erişimi sağlayacaktır.
- İş birliği yaparak uygunsuzluğu çözecek ve düzeltici eylem başlatacaktır.

Müteşebbis/üretici/üretici örgütü sertifikasyon ile ilgili güncelleştirilmiş belgeleri koruyacaktır ve kontrol sırasında onu kontrolöre gönderecektir.

HAZIRLAYAN	ONAYLAYAN
QMS RESPONSIBLE	MANAGING DIRECTOR

İlk saha kontrolü ETKO prosedürleri doğrultusunda yapılacaktır ve aşağıdakileri kapsayacaktır:

- Yetkili personel ya da Müteşebbis/üretici/üretici örgütünün yönetimi ile bir açılış toplantısı. Kapsam teyit edilecektir, raporlama yöntemi ve uygunsuzluklar ile nasıl başa çıkılacağı görüşülecektir. Müteşebbis/üretici/üretici örgütünün sorumlu personeli açılış toplantısında hazır olacaktır. Toplantıdan sonra bir saha ziyareti yapılmalıdır.
- Tüm uygunsuzluklar, gözlemler Müteşebbis/üretici/üretici örgütü ile görüşülecektir.
- Tüm bulgular kapanış toplantısında Müteşebbis/üretici/üretici örgütüne bildirilecektir.
- Kontrol raporu hazırlanacak ve Müteşebbis/üretici/üretici örgütüne sunulacaktır.
- Küçük üretim alanlarına sahip üreticilerin üye veya ortak olduğu üretici örgütü projeleri olabilir. Bu durumda, onları sertifikasyona hazırlamak için üreticilerin iç denetimini yapan bir iç kontrol sistemine ihtiyaç duyulur. İç denetim mekanizması da ilgili yönetmelik çerçevesinde denetlenecektir.

6. Laboratuvar Analizi

Kontrol sırasında kontrolör, yönetmelik hükümlerine uymayan üretim teknikleri veya girdilerin kullanıldığından şüphe duyduğu durumlarda analiz için ISO 17025 standardına göre akredite bir laboratuvara gönderilmek üzere numuneler alabilir.

7. GLOBALGAP Habersiz Ödül Programı

- Habersiz Ödül Programı tüm üreticilere sunulur.
- Aşağıdakiler, habersiz denetimler için geçerlidir: Kontrol Kuruluşu, üreticiyi, gerçekleştirecek ziyareti bildirmek üzere bilgilendirebilir. Bu bildirim normalde 48 saati geçmeyecektir (iki iş günü). Üreticinin önerilen tarihi kabul etmesinin imkânsız olduğu istisnai durumlarda (tıbbi veya diğer haklı nedenlerden dolayı), üreticinin habersiz bir denetimden haberdar olmak için bir şansı daha vardır. Teklif edilen ilk tarih kabul edilmezse, üretici yazılı bir uyarı alır. Üretici yeni bir ziyaret için 48 saat öncesinde bildirim alır. Ziyaret, haklı nedenlerden dolayı gerçekleşemezse, tüm ürünlerin askıya alınır ve üreticilerin statüsü sıfırlanır.
- Üreticiler, Habersiz Ödül Programına katılmaya karar verebilir. SK üreticiyi bu olasılıkla ilgili

olarak haberdar edecek ve Habersiz Ödül Programını sunabilecektir.

- Habersiz Ödül Programı altında, üreticiler ilave %10'luk habersiz denetim dışında kalacaktır. Bununla beraber, yıllık denetim GLOBAL GAP Genel Yönetmelikler Bölüm 1-Genel Kurallar 5.1.2.2'de açıklanan aynı kuralları uyarınca habersiz olacaktır. Bu, SK'nun denetim ücretlerini azaltmasını sağlayabilir. (Bkz. GLOBAL GAP Genel Yönetmelikler Bölüm 3'teki Habersiz Ödül Programı açıklaması)
- Habersiz Ödül Sistemi altındaki denetimler, her zaman, ilgili kapsamlar ve alt kapsamlar gereğince, tüm IFA kontrol listesini kullanarak yerine getirilecektir.
- Habersiz Ödül Programına katılım, GLOBALG.A.P. veri tabanında bir özellik olarak kaydedilir.
- Gereçleri durumlarda (örn. Şikâyet takibi), SK'ları halen daha sertifika geçerlilik süresi boyunca habersiz denetimleri zamanlama hakkına sahiptir.
- Eğer üreticinin de bir eklenti için denetlenmesi gerekirse ve eklenti kuralları habersiz eklenti değerlendirmelerini açıkça dâhil etmezse, üretici Habersiz Ödül Programına katılamayacaktır.

8. Denetim Dosyasının Gözden Geçirilmesi

Saha kontrolünün ardından kontrol raporu hazırlanır, Müteşebbis/üretici/üretici örgütünden elde edilen ve kontrolle ilgili ilave bilgi ve belgeler ayrıca yapılmış ise analiz sonuçlarıyla birlikte denetim dosyası hazırlanır ve gözden geçirilmek üzere sertifikere teslim edilir. Sertifikar tarafından denetim dosyası gözden geçirilir.

Sertifikar:

- Kontrol dosyasını kontrolörden alır
- Dosyanın içeriğini kontrol eder ve eksikleri tespit ederek ilgili kontrolörden talep eder
- Belgelendirme Kararı Formunu doldurur, burada belirtilen eksiklerin tamamlanmasının ardından belgelendirme kararı alınır

9. Düzeltici Faaliyetler

Üreticinin İTU&GLOBALGAP uygunluk onayı alabilmesi için uyum sağlaması gereken üç tip kontrol noktası vardır: Birinci derece/MAJÖR, ikinci derece/MİNÖR zorunluluklar ve TAVSİYELER.

- Birinci derece/MAJOR ZORUNLULUKLAR:

HAZIRLAYAN	ONAYLAYAN
QMS RESPONSIBLE	MANAGING DIRECTOR

Uygulanabilir Tüm Birinci derece/Majör Zorunluluk

İkinci derece/Minör zorunluluk kontrol Noktası Toplam Sayısı	–	Geçerli olmayan İkinci derece/Minör Zorunluluk Kontrol Noktası Sayısı	X	5%	=	İzin verilen İkinci derece/Minör Zorunluluk Kontrol Noktası Uygunsuzluk Sayısı
---	---	--	---	----	---	---

Kontrol Noktalarına %100 uyulması şarttır.

- İkinci derece/MİNÖR ZORUNLULUKLAR:

Uygulanabilir Tüm İkinci derece/Minör Zorunluluk Kontrol Noktalarına %95 uyulması şarttır.

Hesaplama kolaylığı açısından aşağıdaki formül uygulanacaktır:

- TAVSİYELER:

Minimum bir uygunluk yüzdesi yoktur.

Tavsiyeler de dahil olmak üzere tüm Kontrol Noktaları, denetlenir.

Kontrol Noktası ve Uygunluk Kriterlerinde “geçerli değil” olması durumu kabul edilemez olarak işaretlenen alanlar üretici tarafından “geçerli değil” olarak ele alınamaz ve bu kontrol noktalarına uygunluğun sağlanması zorunludur.

Kontrol sırasında bulunan ve rapor edilen tüm uygunsuzluklar düzeltilenektir (birinci derece/majör UR) ya da düzeltilmesi planlanacaktır (ikinci derece/minör UR). Müteşebbis/üretici/üretici örgütü tarafından yapılan eylemin etkinliği, Sertifikayı vermek için ETKO tarafından doğrulanacaktır.

İki adet düzeltici eylem seviyesi vardır:

- Sadece belgeler ile ilgili düzeltici eylem. Bu durumda müteşebbis/üretici/üretici örgütü, usulüne uygun olarak doldurulmuş bir uygunsuzluk raporu ile birlikte yapılan eylemin ilgili delillerini gönderecektir. Gönderilen tüm dokümanlar ve kanıtlar kontrolör tarafından incelenir ve tatmin edici bulunursa sertifikaya iletilir.
- Tüm diğer durumlarda kontrolör, yapılacak eylemi doğrulamak için sahaya bir ilave(ek) denetim yapar. Bu durumda, bu ziyaretin masrafları müşteriye fatura edilir.

Majör ve minör uygunsuzlukların düzeltici eylemlerini yapma ve doğrulama için izin verilen maksimum süre 28 gündür ve bu, ETKO tarafından doğrulanmalıdır.

İTU’da düzeltici faaliyetlerin 28 gün içerisinde ETKO’ya iletilmemesi durumunda 3 aylık askıya alma cezası uygulanır ve 3 aylık süre içerisinde yine de kapatılmıyorsa belge iptal edilir.

GLOBALGAP’te ise yeni başvurularda denetim tarihi itibarıyla 28 gün içerisinde düzeltici faaliyetlerin ETKO’ya ulaştırılmaması durumunda veri tabanında “açık uygunsuzluk” durumu belirlenir ve açık uygunsuzluğun nedeni üç (3) ay içinde çözülmezse, belge düzenlenmeden önce tam bir denetim yapılır. Belgelendirilmiş müteşebbis/üretici/üretici örgütünün denetim tarihi itibarıyla 28 gün içerisinde düzeltici faaliyetlerin ETKO’ya ulaştırılmaması durumunda, belge askıya alma alınır, uygunsuzluğun nedeni askı tarihi itibarıyla 12 ay içerisinde çözülmezse belge iptal edilir.

GLOBALGAP’te tespit edilmiş olan uygunsuzluk; işçi, çevre ve tüketici güvenliği açısından kritik ise bu süre kısaltılabilir. Gıda güvenliğine, çalışanların güvenliğine, çevreye, tüketicilere ve/veya ürün bütünlüğüne (örneğin, sertifikalı olmayan ürünlerin sertifikalı olarak satışı) ciddi bir tehdidin mevcut olduğu durumlarda belgelendirme derhal askıya alınacaktır ve bu, resmi bir uyarı mektubu ile iletilecektir.

Düzeltilme eylem planlarının ETKO tarafından onaylandığı durumlarda, bunların uygulanması sonraki kontrol ziyaretinde doğrulanır.

Sertifikasyonun yenilenmesi durumunda maliyetler, o tarihte geçerli olan kontrol ücretleri üzerinden tahsil edilecektir.

10. Sertifikasyon Kararı

ETKO, İTU kapsamında sertifikasyon kararını kontrolün yapıldığı veya düzeltici faaliyetlerin tamamlandığı tarihten itibaren en geç on dört gün içerisinde; GLOBALGAP kapsamında ise uygunsuzluğun kapatılmasından sonra en fazla 28 takvim günü içinde uygunsuzluğun tespit edilmediği durumlarda da muayene/denetimin bitiminden sonra en geç 28 gün içerisinde verir. Kontrol faaliyetleri sonucu yönetmeliğe uygunluğu belirlenen tarımsal ürün, müteşebbis veya üretici veya üretici örgütü adına İTU kapsamında Ek-1’e uygun GLOBALGAP kapsamında ise Ek-1.3’e uygun şekilde sertifikasyon belgesi düzenlenir. Sertifikasyonun geçerlilik süresi 12 ay olup geçerli olan standart / yönetmelik kuralları da dikkate alınır. Sertifikasyonun geçerliliğinin devamı için yıllık kontrol şartı olup kontrole ara verilmesi nedeniyle bu zincirin kırılması kontrolün yapılmadığı üretim döneminde üretilen ürünlerin/alanların statülerini kaybetmesi söz konusudur. Geçerlilik döneminde herhangi bir nedenle İTU da Birinci

	İTU & GLOBALGAP Belgelendirme Rehberi	Dok. No	GP 21
		Rev. Tarihi	08.07.2021
		Rev. No	04
		Sayfa	5/8

Derece uygunsuzluk ve GLOBALGAP te majör uygunsuzluk tespit edilmesi Sertifikasyonun askıya alınmasına neden olabilir.

ETKO, herhangi bir müteşebbis/üretici/üretici örgütüne ait yürütülen Sertifikasyonun verilmemesi kararını müteşebbise yazılı olarak nedenleriyle birlikte bildirir. Müteşebbis/üretici/üretici örgütü, belgelendirme sürecine devam edilmesi yönünde isteğini beyan ederse, ETKO, değerlendirme sürecini yeniden başlatır.

11. Logo ve Sertifika Kullanımı

ETKO Logosu sertifikalandırılmış ürünlerde kullanılabilir, İTU logosu kullanımı İyi Tarım Uygulamaları Yönetmelik kurallarına ve GLOBALGAP logosu kullanımı genel yönetmelik I bölüm ANNEX I.1 de belirtilen kurallara tabidir.

Sertifika ve logonun kullanımında takip edilmesi gereken kuralları tanımlayan bir rehber doküman ETKO web sayfasında yayınlanmaktadır. Müteşebbis/üretici/üretici örgütü kendi logo örneklerini kullanımdan önce onay için ETKO 'ya gönderecektir. Ayrıca ETKO logonun nasıl kullanıldığını kendi takdirine göre ve gözetim ziyaretleri sırasında kontrol edecektir. Logonun yanlış kullanılması durumunda uygunsuzluk gündeme gelir ve müteşebbis/üretici/üretici örgütünün düzeltici eylemler yapması talep edilir. Böyle bir uygunsuzluk sertifikanın askıya alınmasına veya geri çekilmesine neden olabilir.

12. Sertifikasyon Onayının Sürdürülmesi

Sertifikanın sürdürülmesi müteşebbisin/üreticinin/üretici örgütünün standartların ve yasal belgelerin ilgili şartlarına uygun olup olmama durumuna bağlıdır. ETKO planlanan gözetim ziyareti ile uygunluktan emin olacaktır.

Gözetim ziyareti her yılın en geç 31 Aralık tarihine kadar planlanır ve uygulanmadan haftalar önce müteşebbis/üretici/üretici örgütüne bildirilir.

13. Müteşebbis/üretici/üretici örgütü Sistemindeki değişiklikler

Müteşebbis/üretici/üretici örgütü, üretim sisteminin ve süreçlerinin değişmesi dahil her türlü değişiklik durumunda (yer değişiklikleri, ek alanlar, isim, hissedarlar, kapsam vb. deki değişiklikler gibi) ETKO 'yu zamanında resmen yazılı olarak bilgilendirecektir. ETKO değişikliklerin belgelendirme üzerindeki etkisini ve ilave bir gözetim

kontrolünün gerekli olup olmadığını değerlendirecektir. Gözetim kontrolünün gerekli olduğu belirlenmesi durumunda, bu kontrol yapılarına kadar ETKO logosu veya etiketin müteşebbis/üretici/üretici örgütü tarafından kullanılmasına izin verilmez. Bu durumda müteşebbis/üretici/üretici örgütü ETKO tarafından bilgilendirilecektir. Bu kontrolün planlaması, ETKO kontrol bölüm sorumlusu ve kontrolör tarafından yapılacaktır ve kontrolün ardından ücretlendirmesi müteşebbisten tahsil edilecektir.

Üretim sistemi ile sınırlı ve belgelendirme üzerinde etkili olmayan değişiklikler varsa veya belgelerde değişiklikler varsa bu değişiklikler bir sonraki kontrol ziyaretinde kontrolör tarafından incelenecektir.

NOT: Üretim ve belgelerdeki tüm değişiklikler kontrolör için müteşebbis/üretici/üretici örgütü tarafından kayıt altına alınarak muhafaza edilecektir.

14. Sertifikanın Askıya alınması, Geri Çekilmesi ve İptali.

İTU

Birinci derece kontrol noktalarının herhangi birine veya ikinci derece kontrol noktalarının yüzde beşinden fazlasına uymayanlara düzeltici faaliyet talebinde bulunarak uyarı, komple veya kısmi askıya alma ile sertifikanın iptali işlemlerinden biri uygulanır.

- Kontrol sonucu talep edilen düzeltici faaliyetlerin en fazla yirmi sekiz gün içerisinde kapatılması için üretici, üretici örgütü veya müteşebbise uyarı işlemi uygulanır.
- Kontrolde tespit edilen uygunsuzluğun çevre, insan ve hayvan sağlığı açısından tehlike arz ettiği veya uyarı işleminden sonra bu uygunsuzlukların yirmi sekiz gün içerisinde kapatılmadığı durumlarda, sertifikanın kullanım hakkını durduran veya sertifika yayınlanmasını geciktiren askıya alma işlemi uygulanır. Askıya alma işlemi, tespit edilen uygunsuzluğa ait kontrol noktasının yer aldığı kapsama göre kısmi veya komple askıya alma şeklinde uygulanabilir. Kısmi askıya almada, sertifika kapsamındaki bir veya birden fazla ürün askıya alınır. Komple askıya almada ise sertifika kapsamındaki tüm ürünler askıya alınır. Askıya alma altı aydan fazla olmaz.
- Askıya alma süresi sonunda uygunsuzluğun kapatılmadığının tespit edilmesi durumunda, sertifikanın ve sözleşmenin iptali işlemini uygular. İptal işlemine maruz kalan üretici, üretici örgütü veya müteşebbisler, iptal işlemine ait kararının verildiği tarihten itibaren on iki ay süre ile kontrol ve sertifikasyon faaliyetlerine dahil edilmez, her

HAZIRLAYAN	ONAYLAYAN
QMS RESPONSIBLE	MANAGING DIRECTOR

ELEKTRONİK NÜSHA. BASILMIŞ HALİ KONTROLSÜZ KOPYADIR.

hangi bir KSK ile sözleşme yapamaz. Grup sertifikasyonuna dahil üretici/üreticilerin yapacağı uygunsuzlukların sonuçları, kontrolör tarafından hazırlanacak gerekçeli raporda belirtmek suretiyle sadece uygunsuzluğu yapan üretici/üreticileri etkilediği durumda iptal işlemi; sadece uygunsuzluğa neden olan üretici/üreticilere uygulanabilir.

- İlk kez sözleşme yapılan üretici, üretici örgütü veya müteşebbislerin kontrolünde veya ilk kez sertifikasyon kapsamına alınan ürünlerin kontrolünde, istenilen düzeltici faaliyetlerin üç aylık süre içinde kapatılmaması durumunda, yeniden yerinde kontrol yapılır.
- Üretici, üretici örgütü veya müteşebbisler ile yapılan sözleşme hükümlerine aykırılığın olması durumunda; sözleşme hükümleri doğrultusunda uyarı, askıya alma veya iptal işlemleri uygulanır.

GLOBALGAP

Uygunsuzluğun tespit edilmesi durumunda; uyarı, askıya alma veya iptal yaptırımları uygulanabilir.

Bir üretici ile halk sağlığı salgını arasında açık bir bağlantı kurulması durumunda, üreticinin sertifikasyonu gözden geçirilirken sertifikasyon askıya alınır.

Yaptırım sadece ETKO tarafından kaldırılabilir; üreticiler, ilgili yaptırıma yol açan uygunsuzluk kapatılana kadar başka bir belgelendirme kuruluşuna geçemez.

- Tespit edilen her türlü uygunsuzluk (yani CPCC veya sözleşme gerekliliklerine uygunsuzluk) için bir uyarı verilir.
- Denetim sırasında bir uygunsuzluk tespit edilirse, denetim sonunda üreticiye uyarı verilir. Bu, sertifikeler tarafından geçersiz kılınabilecek geçici bir rapordur.
- UYARI:
  - İlk denetimlerde; Bireysel bir müteşebbis veya üretici veya üretici örgütü, ilk denetimden sonraki 28 gün içinde %100 Majör Zorunluluk ve %95 Minör Zorunluluk kontrol noktalarına uymazsa, GLOBALG.A.P Veri tabanında "açık uygunsuzluk" durumu belirlenir. Ve uyarının nedeni üç (3) ay içinde çözülmese, sertifika düzenlenmeden önce tam bir denetim yapılır.
  - Gözetim denetimlerinde; Sözleşmeler, Genel Gereklilikler veya Majör Zorunluluk ile uyumsuzluk olması durumunda, uygunsuzluğun 28 gün içinde kapatılmaması durumunda belge askıya alınır. Bu süre işçi, çevre ve tüketici güvenliği açısından uygunsuzluğun kritikliğine göre

kısaltılabilir. Gıda güvenliğine, çalışanların güvenliğine, çevreye, tüketicilere ve/veya ürün bütünlüğüne (örneğin, sertifikalı olmayan ürünlerin sertifikalı olarak satışı) ciddi bir tehdidin mevcut olduğu durumlarda belge derhal askıya alınır. Bu, resmi bir uyarı mektubu ile iletilir.

• ASKIYA ALMA:

- Denetimde (gözetim denetiminde) tespit edilen uygunsuzluklara ait uygun düzeltici faaliyetlerin 28 gün içinde ETKO'ya iletilmemesi durumunda derhal bir askıya alma işlemi uygulanır.
- Sertifika kapsamındaki ürünlerden birine, birkaçına veya tümüne askıya alma uygulanabilir. Bir ürün, tek bir üretici için (tek veya çok sahali) kısmen askıya alınamaz, yani ürünün tamamı askıya alınır. Askıya alma sebebi olan uygunsuzluğa ait uygun düzeltici faaliyetin 12 ay içerisinde ETKO'ya iletilmemesi durumunda iptal işlemi uygulanır.
- Askıya alma süresi boyunca, üreticinin GLOBALG.A.P logosunu/ticari markasını, askıya alınan ürünle ilgili olarak herhangi bir şekilde GLOBALG.A.P ile bağlantılı olan lisans/sertifika veya diğer herhangi bir belge türünü kullanması yasaktır.
- Üreticinin; belgenin askıya alınmasını takiben 12 ay içerisinde ilgili uygunsuzluğa ait uygun düzeltici faaliyeti ETKO'ya ilemesi durumunda, bu kanıtlar incelenip ilgili yaptırım kaldırılabilir. Bu inceleme sahada veya masa başında gerçekleştirilebilir. İncelemenin yerinde inceleme yoluyla yapılması durumunda; inceleme haberli veya habersiz olarak tam bir inceleme veya yalnızca sunulan kanıtların değerlendirilmesi şeklinde gerçekleştirilebilir.

• ÜRETİCİ TALEBİYLE GERÇEKLEŞTİRİLEN ASKIYA ALMA:

- Bir müteşebbis veya üretici veya üretici örgütü, gönüllü olarak sertifika kapsamındaki yaptırım uygulanmamış ürünlerden birinin, birkaçının veya tamamının askıya alınmasını isteyebilir. Bu durum, üreticinin standarda uyum konusunda zorluk yaşaması ve herhangi bir uygunsuzluğu kapatmak için zamana

ihhtiyacı olması durumunda ortaya çıkabilir.

- Bu askıya alma, yenileme tarihini geciktirmez ve üreticinin kayıt ve diğer geçerli ücretleri ödemekten kaçınmasına izin vermeyecektir.
- Uygunuzluğun kapatılması için son tarih, ETKO ve müteşebbis/üretici/üretici örgütü tarafından belirlenir.
- İlgili ürünler için GLOBALG.A.P Veri tabanındaki ürün durumu "kendinden beyan edilen askıya alma" olarak ayarlanır.

• İPTAL:

- Sahtekarlık ve/veya güvensizliğe sebep olabilecek kanıtın bulunması veya askıya alma sebebi olan uygunuzluğa ait uygun düzeltici faaliyetin 12 ay içerisinde ETKO'ya iletilmemesi durumunda iptal işlemi uygulanır.
- Sözleşmesi iptal edilen müteşebbis/üretici/üretici örgütünün; GLOBALG.A.P logosu/ticari markası, sertifika veya GLOBALG.A.P ile bağlantılı olabilecek herhangi bir belgeyi kullanması tamamen yasaklanır.
- İptal alan üreticilerin, iptal tarihinden itibaren 12 ay içinde GLOBALG.A.P belgelendirme başvurusu kabul edilmeyecektir.

15. İtirazlar ve Şikâyetler

Müteşebbisin/Üreticinin/üretici örgütünün, ETKO 'nun sertifikasyon hakkındaki herhangi bir kararına itiraz etmek istemesi durumunda ETKO web sayfasındaki "Anlaşmazlık & İtiraz ve Şikâyet Başvuru Formunu doldurarak info@etko.com.tr adresine yazılı olarak başvuracaktır.

16. Gizlilik

Ulusal yasaların ya da akreditasyon kuruluşlarının gerektirdiği durumlar dışında ETKO, müteşebbis/üretici/üretici örgütü bunun için yazılı izin vermediği sürece, müteşebbis/üretici/üretici örgütü hakkındaki sözleşme ve sertifikasyon süreci sırasında elde edilen bilgileri gizli tutacak ve üçüncü şahıslara ifşa etmeyecektir.

Müteşebbis/üretici/üretici örgütü, bilgilerin yalnızca yasaların gerektirdiği durumlarda paylaşılacağı bunun dışında müteşebbis/üretici/üretici örgütünün rızası olmaksızın hiçbir bilginin paylaşımına açılmayacağı konusunda bilgilendirilir.

Müteşebbis/üretici/üretici örgütü, başvuru aşamasında belgelendirme hizmetleri için ETKO ile sözleşme imzalayarak akreditasyon kuruluşlarının doğrulama ve kontrol faaliyetlerini kabul eder, imzalamaması durumunda belgelendirme sürecine dahil edilmez.

Ayrıca GLOBALG.A.P'te veri tabanındaki tüm verileri, GLOBALG.A.P ve ETKO görebilir ve belgelendirme süreci ve yaptırım prosedürleri için kullanılabilir. Ve veri tabanında yer alan üreticilerin sertifikasyon geçmişi, piyasa katılımcılarına açıktır. Asgari ve zorunlu veri yayını ile gizlilik ve veri kullanımına ilişkin diğer bilgiler, ETKO web sayfasında yer alan 'GLOBALG.A.P Veri Erişim Kuralları' nda belirtilmiştir.

17. Erteleme ve İptal

Ödeme, şayet belirlenen kontrol tarihinden iki hafta öncesine kadar yapılmamış ise ETKO kontrolü iptal edebilir. Kontrollerin ETKO veya müteşebbis/üretici/üretici örgütü tarafından iptal edilmesi durumlarında aşağıdaki ücretler talep edilir:

- Kontrolün iptal edilmesi şayet kontrol gününden iki haftadan daha uzun bir süre içerisinde bildirilmiş ise belirlenmiş olan toplam ücret ve yapılan toplam masrafların (uçak bileti, vize masrafları vs gibi) %15'i.
- Kontrolün iptal edilmesi şayet iki hafta ve daha kısa bir süre içerisinde yapılırsa; belirlenmiş toplam ücret ve yapılan toplam masrafların %50'si ETKO'ya ödenmelidir.

18. Yasal Yönler

Doğacak herhangi bir ihtilaf durumunda bireysel üreticiler için üretim yerindeki mahkemeler, grup üreticileri için ise bağlı olduğu tüzel kişiliğin (kurumun) bulunduğu yerdeki mahkemeler yetkilidir.

18. Bilgi Alışverişi

Aynı anda başka bir belgelendirme kuruluşu ile aynı kapsamda çalışan bir müteşebbis/üretici/üretici örgütü olması durumunda ETKO diğer belgelendirme kuruluşu ile bilgi alışverişinde bulunacaktır. Bunun amacı belgelendirmenin istismar edilmesini önlemektir. ETKO gerektiğinde Bakanlık, GLOBALGAP, Akreditasyon kuruluşu ile diğer belgelendirme kuruluşları gibi yetkili merciler ile de bilgi alış-verişinde bulunabilir.

Müteşebbis/üretici/üretici örgütü belgelendirme kuruluşunu değiştirmesi durumunda, bu değişiklik ile ilgili belge ve bilgiler yetkili mercilere ETKO tarafından zaman geçirmeden bildirilecektir. ETKO söz konusu

HAZIRLAYAN	ONAYLAYAN
QMS RESPONSIBLE	MANAGING DIRECTOR

müteşebbis/üretici/üretici örgütü ile ilgili geçerli olabilecek bilgileri içeren dosyaları, denetim raporlarını ve uygunsuzlukları yeni belgelendirme kuruluşuna iletir.

Üretici, üretici örgütü ve müteşebbisler; hukuki yapılarında, tarımsal faaliyetlerinde veya üretim alanlarında yaptığı her türlü değişikliği, ETKO'ya en geç bir ay içerisinde bildirir.

Belgelendirme şartlarına uyma yeterliliğini etkileyebilecek yasal, ticari, yapısal statü veya sahiplik, organizasyonu, yönetimi, ürün veya üretim yöntemi, iletişim adresi ve üretim yerleri, kalite yönetim sistemindeki önemli değişiklikler hakkında ETKO'yu gecikmeden bilgilendirme.

Başka bir yetkilendirilmiş kuruluştan ETKO'ya geçen müteşebbisin, önceki yetkilendirilmiş kuruluşun raporlarında belirtilen uygunsuzluklarının müteşebbis tarafından giderildiğini veya giderilmekte olduğu ETKO tarafından kontrol edilir.

Belgelendirilmiş ürünün statüsünü etkileyecek aykırılık veya ihlal durumu tespit ederse, ETKO derhal ilgili yetkili mercilere durumu bildirir.

Söz konusu olan yetkili merciler kendi isteklerine bağlı olarak, yapılan aykırılık ve/veya ihlallerle ilgili olarak başka bilgiler de talep edebilirler.

ETKO kendi kontrol sisteminde yer alan müteşebbislerin iyi tarım faaliyetleri ile ilgili güncel listelerini web sayfasında yayınlamaktadır.